

Відкритий урок: навчати і навчатися

Технологія підготовки і
проведення відкритого уроку

Принцип 1

- Одна голова добре, а дві - краще

Принцип 2

- Краще менше, та краще

Принцип 3 (головний!)

- Школа повинна вчити думати

Принцип 4

- Хід конем... по голові

Принцип 5

- Сапер помиляется один раз

Принцип 6

- Запам'ятовується остання фраза

Відкритий урок – це не головний біль...

- Відкритий урок - це форма поширення і пропаганди передового досвіду, елемент методичної роботи учителя.
- Мета відкритого уроку – демонстрація передових форм і методів навчально-виховної роботи, узагальнення прийомів наукової організації і контролю якості навчального процесу

Вимоги до відкритого уроку

- Застосування нових педагогічних технологій, прийомів і методів викладання, за допомогою яких реалізуються навчальні цілі, формування компетенцій учнів на основі самостійної пізнавальної діяльності

Форми і методи можуть бути різні, але...

- Необхідно пам'ятати, що відкритий урок – не час для апробації нових способів організації навчальної діяльності, якою учитель не володіє
- Відкритий урок має проходити у звичній, відомій і учневій і учителеві атмосфері, коли всі учасники уроку відчують себе комфортно
- **Не можна поділитися з колегами досвідом, якого нема**
- Не переконливо для присутніх лунають слова учителя про те, що він «хотів спробувати, як це вийде» після невдалого уроку.

Важливо:

- Відкрите заняття має слугувати ілюстрацією висновків, яких дійшов викладач в результаті педагогічного експерименту, роботи над методичною темою, за педагогічною технологією чи на підставі багаторічного досвіду роботи

Типові помилки при підготовці та проведенні відкритого уроку

- вибір учителем прийомів та методів, які він не використовує на практиці
- проектування уроку без урахування особливостей класу та системи роботи, що склалася
- психологічний тиск на учнів в ході підготовки до уроку
- невідповідність структури уроку, навчального змісту поставленій меті та завданням, календарно-тематичному плануванню
- перевага пояснювально-ілюстративних методів
- використання методів, що більше підходять для позакласних заходів які переважно мають розважальний характер і невелику дидактичну цінність
- незавершеність етапів уроку та відсутність логічного взаємозв'язку між ними
- формальне виконання проекту уроку, відсутність педагогічної гнучкості, здатності оперативно вносити корективи
- нечіткість мети проведення уроку
- відсутність диференціації тощо

Алгоритм

1. Інформаційний проспект
2. Вступне слово учителя, що дає відкритий урок:
 - Характеристика класу
 - Представлення проекту уроку
 - Обґрунтування проекту уроку
3. Питання присутніх по проекту уроку
4. Проведення уроку
5. Аналіз уроку:
 - учителем (самоаналіз)
 - колегами
 - адміністрацією, головою МО, методистом
6. Питання по уроку, що відбувся
7. Загальна дискусія
8. Заключне слово учителя з узагальненням

Розробка учителем інформаційного проспекту

- Мета проведення відкритого уроку
- Методична ідея, новації
- Тема уроку
- Методичні матеріали

- Роздається перед уроком

Характеристика класу, де відбудеться відкритий урок

- Рівень навченості та здатність до навчання
- Реальні навчальні та виховні можливості учнів, успішність з цього предмету та з інших
- Психологічний портрет класу (головні канали сприяття, сформованність універсальних навчальних дій тощо)
- Така характеристика – найважливіше обґрунтування проекту відкритого уроку

Представлення учителем проекту уроку

- Місце уроку в темі, розділі, курсі
- Цільові установки
- Характеристика навчального змісту, обраних методів, форм і засобів
- Структура уроку (етапи, проектний час)
- Сутність власних новацій, методичної ідеї, досвіду
- Можливі методичні варіації
- Прогнозовані навчальні дії, можливі результати, на що слід звернути особливу увагу

Обґрунтування проекту відкритого уроку

- Використані дидактичні теорії, концепції, навчальні практики
- Результати діагностики учнів
- Творча лабораторія учителя (як з'явився такий досвід?)

Відповіді учителя на питання до проекту уроку

- Учитель повинен потурбуватися про те, щоб питання виникли
- Відповіді повинні бути аргументованими
- В результаті - учитель зможе передбачити очікування присутніх, що дозволить оптимізувати проект уроку

Крім того перед уроком

- Роздрукуйте план уроку в достатній кількості примірників
- Добре, якщо гості матимуть можливість ознайомитися з іншими документами та матеріалами: календарно-тематичним плануванням, власними дидактичними та методичними розробками вчителя, які відображають досвід роботи тощо
- Обговоріть з гостями можливість фото- та відеозйомки під час уроку та користування мобільними телефонами

Навіщо потрібна така підготовча робота

- Дозволяє зрозуміти всі дії учителя
- Зменшує ризик помилкових суджень про урок
- Викликає інтерес присутніх, мотивує до підвищення кваліфікації
- Забезпечує створення комфортного середовища для всіх учасників

Важливо розуміти:

- На відкритому уроці гостріше, ніж на звичайному, діти мають потребу у визнанні і почуття незручності від допущених помилок.
- Страх видатися незграбними, підвести учителя і клас, який часто накручується самим викладачем, робить дітей скованими і малоактивними. Це відображається і на перебігові уроку, і на його результатах, і на загальному враженні про урок.
- Учитель-майстер, що знає характер кожного учня, рівень його підготовки, вміє адекватно оцінити потенціал дитини, знайде можливість організувати роботу таким чином, щоб учень зміг показати себе з кращого боку і продемонструвати результат своєї діяльності у прийнятний для себе спосіб.

Психологічна підготовка учнів до відкритого уроку

- Краще повідомити про проведення відкритого уроку на попередньому уроці.
- Не слід позиціонувати відкритий урок як особливий захід, який вимагає від учасників здійснення подвигів або принесення жертв.
- Проте слід попросити учнів не запізнюватися на урок, бути ввічливими з гостями і звернути увагу на відповідний зовнішній вигляд.

Проведення відкритого уроку

- Імпровізація, залежно від ситуації, готовність змінити проект уроку
- Втілення основних методичних ідей представленого раніше проекту уроку (врахування особливостей класу, педагогічні прийоми тощо)

Аналіз уроку учителем

- Форму і зміст визначає сам учитель
- Самоаналіз уроку є показником здатності учителя до рефлексії та його ерудиції

Важливо висвітлити:

- ступень досягнення поставлених завдань;
- причини і обґрунтування необхідності відхилення від проекту уроку;
- нюанси, які присутні могли не помітити, не оцінити;
- намітити перспективи подальшого вивчення навчального матеріалу

Аналіз уроку адміністрацією

- Є необхідним для доповнення аналізу, зробленого учителем.
- Допомагає зкоригувати подальше обговорення

Відповіді учителя на питання присутніх

- Відповіді учителя повинні мати роз'яснювально-розвивальний та інформаційно-пізнавальний характер

Загальна дискусія

- Очікуються короткі аналітичні та оцінювальні суждення присутніх
- Цінними є не лише компліментарні висловлювання, а й пропозиції, висвітлення невикористаних можливостей тощо
- Учитель може підготувати анкети для наступного узагальнення та аналізу

Заключне узагальнення учителя

- Надає можливість учителю дати відповідь тип опонентам, які невірно оцінили відкритий урок

-
- Відкритий урок – це маленький шедевр. Інакше за нього не варто й братися...

Література:

- Поташник М.М., Левит М.В. Как подготовить и провести открытый урок (современная технология) – М.: Педагогическое общество России, 2008
- Поташник М.М. Требования к современному уроку – М.: Центр педагогического образования, 2008